

Mødet den 7. Septbr. 1933.

(For lukkede Døre).

1. (J. Nr. 373—1933). Licitation over elektriske Anlæg til Kommunehospitalets radiologiske Afdeling.

Sygehusudvalgets Flertal (K. Mousten og Stecher Christensen) indstiller, at der anvendes dansk Arbejde vedrørende Lyssignalet, og at Arbejdet herefter overdrages til den lavest bydende paa hele Arbejdet, Elektrikernes Installationsforretning for 79726 Kr., dog at Firmaet paa eventuelt Ekstraarbejde skal give en Rabat paa 17⁰/o.

Mindretallet (Vald. Kloster) maa i Modsætning til Flertallet hævde, at Firmaet Bruun & Sørensen er lavest bydende med Kr. 79459 med Lyskaldeanlæg fra Siemens-Schuckert, der ifølge foreliggende Erklæring ogsaa udelukkende udføres som dansk Arbejde, og mener derfor, at Arbejdet bør overdrages til det lavest bydende Firma Bruun & Sørensen, saafremt hele Entreprisen overdrages eet Firma.

Saafremt Arbejdet deles, som indstillet af Ingeniøren, i 2 Entrepriser, opnaas den for Kommunen billigste Løsning, nemlig til samlet Beløb Kr. 77040, hvorfor det indstilles, at Entreprisen deles og overdrages til Elektrikernes Installationsforretning for A, D, E, F, og G's Vedkommende

for Kr. 37260, og til Bruun og Sørensen for B og C's Vedkommende for Kr. 39780.

Tillige opnaas, at begge de to lavest bydende Firmaer faar overdraget omtrent Halvdelen af det betydelige Installationsarbejde, hvilket maa betragtes som en Fordel.

K. M o u s t e n forelagde Sagen. Indstillingen havde ligget lidt vanskeligt, fordi nogle Firmaer havde indgivet alternative Tilbud for en Del af Anlægget; men efter at have talt med adskillige Fagfolk maatte Taleren hævde, at Flertallets Forslag var det mest retfærdige. Da Licitationen blev afholdt, og Tilbudene blev oplæst, var Elektrikernes Installationsforretning billigst. Det vilde næppe være rigtigt at dele Arbejdet, da der ikke stod noget derom i Betingelserne.

V a l d. K l o s t e r kunde ikke tiltræde Flertallets Indstilling, for den brød med det Princip, at den billigste skulde have Arbejdet. Efter Bruun & Sørensens alternative Tilbud var dette Firma det billigste, og der forelaa en Erklæring fra Firmaet om, at Anlægget vilde blive udført som dansk Arbejde. Naar Taleren alligevel foreslog at dele Arbejdet, skyldtes det, at den raadgivende Ingeniør havde udtalt, at der ikke var noget i Vejen for en Deling, og Kommunen vilde derved spare ca. 2500 Kr. Ved en saadan Deling undgik man ogsaa enhver Kritik af Afgørelsen, hvorfor Taleren meget vilde anbefale at gaa med dertil.

S t e c h e r - C h r i s t e n s e n udtalte, at det afgørende var at faa dansk Arbejde, og saa var Elektrikernes coop. Forretning billigst. Taleren kunde oplyse, at der var rettet Forespørgsel til Siemens-Schuckert angaaende Sagen, og Firmaets Ingeniør havde erklæret, at et saadant Anlæg kun kunde leveres fra Fabrikken i Tyskland og ikke

som dansk Arbejde, og derefter maatte Bruun & Sørensens Tilbud bortfalde. Elektrikernes Installationsforretning havde leveret Arbejdet til Universitetet, og Arkitekten der, som forøvrigt var den samme, der havde Sygehuset, havde udtalt sig meget rosende om Firmaet. Der stod ikke i Betingelserne noget om, at Arbejdet eventuelt kan deles, men derimod at man ønsker Tilbud paa komplet Levering, og det vilde da være urigtigt overfor de bydende at dele det.

Vald. Pedersen havde hørt, at et Firma havde spurgt, om Arbejdet kunde deles, og fra Ingeniørens Kontor blev der svaret nej dertil. Bagefter kunde det godt passe i Krammet at dele det, men det vilde være uretfærdigt, for Bruun & Sørensen vilde da faa den Del, som der var størst Fortjeneste ved, nemlig overvejende Levering af Materialer, medens Elektrikernes Installationsforretning fik den Del, hvor 70 % var Arbejds løn.

K. Moustén hævdede, at den Dag, Tilbudene blev oplæst, var Elektrikernes Installationsforretning billigst. Bagefter var Bruun & Sørensen kommet med et alternativt Tilbud, men det vilde være urigtigt at tage Hensyn til, hvad der fremkom efter Licitationen.

Vald. Kloster havde ikke noget Kendskab til den Skrivelse, som Stecher-Christensen havde modtaget. Der forelaa en Skrivelse fra Bruun & Sørensen, som sagde det modsatte, og man kunde ikke paa Forhaand afgøre, hvilken af de to Skrivelser der var rigtig. Angaaende Forespørgslen om en Deling af Arbejdet, saa erklærede Ingeniør Sardeman, at han ikke vidste noget om, at der var afgivet et saadant Svar, og han var dog Chef for Firmaet.

Stecher-Christensen kunde oplyse, at det nævnte Firma var A/S Frichs, og fra Ingeniørens Kontor blev der svaret Nej dertil. Nu vilde Ingeniør Sardemann hænge sig i, at det var hans Kompagnon, der havde svaret, og at han ikke kunde have Ansvarer derfor. Men en saadan Fremgangsmaade kunde Taleren ikke billige.

J. Chr. Møller syntes, at det omtalte Brev burde have været fremlagt i Udvalget, saa var Hr. Klosters Stilling maaske blevet en anden. (Stecher-Christensen: Jeg har modtaget Brevet i Dag!) Forøvrigt var et stort Arbejde ofte blevet delt, naar der kunde spares noget derved, men hvorvidt det saa skulde staa i Betingelserne, vidste Taleren ikke. Taleren kunde ønske, at Udvalget tager Sagen tilbage og nærmere undersøger Forholdet angaaende dansk Arbejde, samt om Arbejdet eventuelt kan deles.

K. Moustén mente ikke, man burde tage Hensyn til alle de Skrivelser o. lign., som forekom efter en Licitation. Man maatte tage det, der forelaa ved Licitationen, og se bort fra alt andet. Hvis et Arbejde eventuelt skal deles, var det Kotume, at det stod i Betingelserne, og naar det ikke var Tilfældet, vilde det være urigtigt overfor de bydende at gøre det.

Vald. Kloster hævdede, at en Deling let kunde foretages, saaledes at det blev to selvstændige Arbejder, der slet ikke greb ind i hinanden, og det var dog Penge at spare. Forøvrigt stod der ikke i Betingelserne noget om, at det skal være dansk Arbejde.

J. R. Fanger gjorde opmærksom paa, at naar der var Spørgsmaal om, hvilket Firma der var billigst, maatte der ogsaa tages Hensyn til

Ekstraarbejdet. Her tilbød Bruun & Sørensen en Rabat paa 16 %, og det andet Firma 10 %. Flertallet havde imidlertid krævet 17 %, men der stod ikke noget om, at Firmaet vil gaa ind derpaa.

K. M o u s t e n svarede, at angaaende Ekstraarbejdet var det Kotume, at det Firma, som fik Arbejdet, skulde give den højeste Rabat, der var tilbudt, og Taleren antog. Firmaet vilde gaa med dertil.

J. C h r. M ø l l e r vilde, som Sagen forelaa, anmode om at faa den udsat.

B o r g m e s t e r e n meddelte, at Elektrikernes Installationsforretning havde en noget anden Beregningsmaade en Mestrene, som havde deres Priskurant; men de havde overfor Taleren erklæret sig villig til at gaa ind paa den forlangte Rabat.

Sagen udsattes.

2. (J. Nr. 31⁷—1933). Kontrakt angaaende Levering af Fjernvarme til Ejendommen Fredensgade Nr. 39. Godkendtes.
3. (J. Nr. 207—1933). Indstilling fra Forsørgelsesudvalget angaaende Valg af Underudvalg for Børneværnet.

Udvalget foreslaar at vælge samtlige Medlemmer af det sociale Udvalg samt Redaktør Ejbye Ernst, Viceskoleinspektør Findal og Real-skolebestyrer Axel Hansen.

J. C h r. M ø l l e r kunde tiltræde dette, men foreslog, at man samtidig vælger Frk. Petersen som 6. Medlem af det sociale Udvalg.

B o r g m e s t e r e n mente nok, man kunde gøre dette i Henhold til Byraadets tidligere Vedtagelse.

Indstillingen vedtoges, idet Frk. Anna Petersen samtidig valgtes til Medlem af det sociale Udvalg.

4. (J. Nr. 347—1933). Andragende fra Lærerinde Fru Nordvig Petersen om Pensionsret, uanset at hun først har opnaaet Ansættelse efter sit fyldte 40. Aar.

Anbefalet af Skoleudvalget.

Anbefaledes.

5. (J. Nr. 380—1933). Andragende fra Jordemoder Fru M. Esbensen, Glamsbjerg, om Kommunens Støtte til Oprettelse af en Fødeklinik i Aarhus.

Borgmesteren antog ikke, det havde særlig Interesse for Kommunen.

Det vedtoges at svare, at Sagen ikke har Interesse for Kommunen.

6. (J. Nr. 352—1933). Andragende fra Jordemoder Fru Alma Damgaard om Hjælp til hendes Søns Læsning til Studentereksamen paa Aarhus Akademi.

Skoleudvalget kan ikke anbefale Andragendet.

Kunde ikke bevilges.

7. (J. Nr. 370—1933). Andragende fra Seminarieelev Olaf M. Rasmussen om Studielaan.

Skoleudvalget kan ikke anbefale Andragendet.

Kunde ikke bevilges.

8. (J. Nr. 26¹—1933). Andragende fra Arbejdsmand H. P. Olsen om Æresoprejsning.

Anbefaledes.

9. (J. Nr. 12²⁶—1933). Indstilling angaaende Til-
deling af Aldersrente.

Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 12²⁵—1933). Indstilling angaaende Til-
deling af personligt Tillæg i Henhold til Alders-
rentelovens § 6, 1. Stk.

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 12²⁷—1933). Indstilling angaaende Til-
deling af ekstraordinær Aldersrente.

Indstillingen vedtoges.

12. (J. Nr. 391—1933). Indstilling fra Forsørgelsesudvalget angaaende **Besættelse af Stillingen som Kontorchef ved Socialforsorgen.**

Følgende alfabetiske Indstilling forelaa:

- 1) cand. jur. Orla Jensen, Sekretær ved Frederiksberg Forsørgelsesvæsen.
- 2) cand. polit. Frede Bøgh Nielsen, Medhjælper ved Københavns Hjelpekasse.
- 3) cand. polit. Carl Johan Sørensen, fung. Fuldmægtig i Invalideforsikringsraadet.

B o r g m e s t e r e n gjorde opmærksom paa, at denne og den følgende Sag var ikke indsendt i rette Tid, men hvis ingen gjorde Indsigelse, kunde de nok behandles.

C h r. N i e l s e n anbefalede paa Flertalsgruppens Vegne at ansætte cand. jur. Orla Jensen.

J. R. F a n g e r kunde ogsaa anbefale Orla Jensen; men det plejede ellers at være Koltme ved saadanne Ansættelser, at der var saa megen Tid, at Ansøgerne kunde fremstille sig personligt.

C h r. N i e l s e n oplyste, at man havde forespurgt Ministeriet, om en cand. polit. kunde anerkendes til at udføre de Børneværnsforretninger, som ellers paahvilede Civildommeren, men det havde Ministeriet ikke villet svare paa, og man indstillede derfor en Jurist. Taleren vilde dog spørge, om det ikke var Meningen, at han skal ansættes i 2. Lønklasse, saaledes havde Udvalget forstaaet det, og hvis han forlangte noget derud over, skulde der forhandles med Lønudvalget derom. Men det saa lidt underligt ud, naar Ansøgerne spørger om Lønnen, at Udvalget saa ikke kan svare derpaa.

H o l g e r E r i k s e n erindrede om, at det i sin Tid paa Foranledning af den konservative Gruppe blev vedtaget, at alle Lønninger ved For-

sørgelsesvæsenet i Forbindelse med Nyansættelser skulde behandles i Lønudvalget, og det vilde ogsaa være rimeligt, om Lønudvalget ved, paa hvilket Grundlag disse Folk ansættes.

J. C h r. M ø l l e r bemærkede, at der var Tale om 2. eller 3. Lønklasse, og det var maaske rigtigst at sige 3. Lønklasse med et Tillæg. Men det burde henvises til Lønudvalget, der saa kan komme med et Forslag.

V a l d. P e d e r s e n forstod ikke, at Socialudvalget ikke opslog Pladsen med en bestemt Løn (Chr. Nielsen: Fordi vi har faaet anden Ordre af Byraadet!). Man kunde saa have forhandlet med Lønudvalget først, for det var meget utiltalende med denne Sjakring om Lønnen bag efter. Paa andre Omraader kunde Udvalget godt være hurtigt i Vendingen, og f. Eks. stod der i Bladene, at Udvalget havde købt det Kartotek, som der i Dag var Indstilling til Byraadet om, og det saa ikke godt ud.

B o r g m e s t e r e n mente, man var indforstaaet med, at Kontorchefens Løn i nogen Maade maa rette sig efter Mandens Kvalifikation og den Stilling, han i Øjeblikket indtager. Derfor var Lønnen ikke fastsat i Forvejen, og Udvalget havde handlet fuldstændig korrekt, selv om der jo godt kunde have været forhandlet med Lønudvalget i Forvejen. Nu havde Udvalget antagelig Oplysninger om Mandens Forhold, og saa maatte de to Udvalg forhandle om Lønnen.

C h r. N i e l s e n kunde ikke have noget Ansvar for, hvad Bladene skrev. Angaaende Kontorchefens Løn, havde Byraadet forlangt at fastsætte den, og saa kunde Udvalget ikke gøre det. Derimod havde Udvalget ifølge Forretningsordenen Ret til at ansætte det øvrige Personale, saa der

blev kun Tale om at forhandle om Kontorchefens Løn.

B o r g m e s t e r e n bemærkede, at Chr. Nielsen selv var Medlem af Lønudvalget og vidste, hvorledes Forretningsgangen er, og Sagen burde i alle Tilfælde sendes til Lønudvalget.

cand. jur. Orla Jensen ansattes.

13. (J. Nr. 392—1933). Indstilling fra Forsørgelsesudvalget angaaende **Anskaffelse af Kartotek til Socialreformen.**

C h r. N i e l s e n henviste til den foreliggende detaillerede Indstilling. Det var paabudt i Loven, at Kommunerne skal føre et saadant Kartotek. Udvalget havde haft flere Tilbud, men anbefalede det fra Levison & Co., der kunde leveres gennem en Forretningsdrivende i Aarhus. Prisen var 20000 Kr.

B o r g m e s t e r e n bemærkede, at det var en dyr Foranstaltning, men forhaabentlig gav det Garanti for en virkelig effektiv Kontrol.

Indstillingen vedtoges.

14. (J. Nr. 390—1933). Tilbud fra Aarhus Privatbank paa et fast Kommunelaan paa 7 Mill. Kr.

Følgende Tilbud forelaa:

»Paa Foranledning fremsætter vi herved et Tilbud paa et Laan til Aarhus Kommune til et Beløb af

Kr. 7000000,00, er Syv Millioner Kroner, paa følgende Vilkaar:

Kommunen udsteder og leverer til os en Hovedobligation samt Partialobligationer (stempelfri i Henhold til Lov af ³¹/₃ 1931) i Stykker paa til Eksempel 4000 Kr. og 2000 Kr., forsynede med Kuponsark.

Laanet, der iøvrigt er uopsigeligt fra begge Sider, tilbagebetales med lige store Afdrag i 25

Aar, at betale i halvaarige Terminer. Amortisation sker ved Udtrækning til pari Kurs.

Obligationens Paalydende eller dens Rest-beløb forrentes med $4\frac{1}{2}$ % p. a., og Laanet udbetales efter Kurs 96.

Den effektive Rente af Laanet er 4,95 %.

I Provision for Indløsning af Kupons og udtrukne Obligationer beregnes $\frac{1}{8}$ %.

Vi imødeser det ærede Byraads Svar snarest muligt.«

Borgmesteren oplæste Tilbudet. Kommunen havde et løbende Laan i Privatbanken paa 3 Mill. Kr. fra September i Fjor, og det var nu udløbet. Derudover havde man trukket paa Banken i Øjeblikket ca. $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr., og det var derfor nødvendigt at faa en anden Ordning af disse Forhold, eventuelt et større fast Laan. Der var talt med Privatbanken om Sagen, og Banken havde nu givet det foreliggende Tilbud. Taleren antog, at dette Tilbud var det bedste, der for Tiden kunde opnaas, og Spørgsmaalet var saa, om man vil finde det rigtigst at modtage det eller søge at fremskaffe et andet Tilbud. Talerens Gruppe havde drøftet Sagen, og enkelte af Medlemmerne var ikke helt tilfreds med Tilbudet.

Holger Eriksen udtalte, at Gruppen var enig om, at det foreliggende Tilbud var relativt billigt i Forhold til de tidligere Laan, f. Eks. Kommunens Laan paa 12 Mill. Kr. for 3 Aar siden. Alligevel var der kommet visse Betænkeligheder frem, navnlig under Hensyn til den store Pengerigelighed for Tiden, og fordi man ikke paa Forhaand kunde vide, hvad Resultatet vil blive af Ministeriets Forsøg paa at bringe Renten ned, som forøvrigt tre store Partier paa Rigsdagen var enige om. Af den Grund var der visse Betænke-

ligheder ved at binde sig til en bestemt Rente i 25 Aar. Tilbudet var saa billigt, at man ikke mente at kunne afvise det, men ønskede at stille den Betingelse, at Kommunen faar Ret til efter 5 Aars Forløb at opsiges Laanet. Man fik derved Mulighed for en Konvertering, saafremt Rente-niveauet igennem flere Aar skulde komme til at ligge meget lavt. Hvis Privatbanken gik med dertil, kunde man akceptere Tilbudet.

J. C h r. M ø l l e r meddelte, at den borgerlige Gruppe havde vedtaget at modtage Tilbudet. Det var rigtigt, at der for Tiden var Pengerigelighed, men den var dog gaaet ikke saa lidt ned i de sidste 3 Uger. Mange store Forretninger laa for Tiden næsten stille, og Handelen med Udlandet hæmmedes af Valutaforholdene. Forslaget om de 5 Aar var en Fordel for Kommunen, og det kunde jo ingen have noget imod, men det var ikke givet, at Banken vil gaa med dertil, og Spørgsmaalet var da, om det i saa Fald vilde være klogt at sige nej til Laanet. Taleren troede ikke, det vilde lykkes at faa Renten længere ned, og den Dag vilde komme, hvor den igen vilde stige. For Tiden stod $4\frac{1}{2}$ % Kreditforeningsobligationer i en Kurs af 94, og et Laan til Kurs 96 maatte da kaldes billigt. Men Budgetudvalget kunde jo forhandle med Banken om Ret til Opsigelse, og man behøvede saa ikke at tage endelig Bestemmelse nu.

H o l g e r E r i k s e n mente, at Nedgangen i Bankernes Balance var kunstig; det skyldtes Lappobevægelsens Forsøg paa at tilbageholde Sterling, der gav sig Udslag i Udtræk af danske Penge, og andre trak Penge ud, fordi de ventede en Stigning af Sterlingkursen. Taleren vidste ikke, om man turde sige nej til Tilbudet, hvis Banken

nægtede at gaa med til de 5 Aar, men et stort Antal Medlemmer fastholdt Kravet, og det maatte i saa Fald behandles af Byraadet igen. Fabrikant Møller vilde forhaabentlig gøre sin Indflydelse gældende i Banken saa meget mere, som han troede, at Renten vilde stige, saa fik Bestemmelsen jo ingen Betydning.

J. C h r. M ø l l e r vilde selvfølgelig gøre alt muligt for at faa Banken til at gaa ind derpaa, men kunde ikke paa Forhaand give noget Tilsagn.

B o r g m e s t e r e n sluttede Diskussionen, idet man tog de faldne Udtalelser til Efterretning.

Sagen udsattes.